O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI JIZZAX FILIALI

ISSN 2181-3884

ZAMONAVIY ILMIY-TEXNIK TADQIQOTLAR

xalqaro jurnali

Vol. 2 No. 3

2026

International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research

Volume 2 Issue 3
2026

Zamonaviy ilmiy-texnik tadqiqotlar xalqaro jurnali

3-son
2026

Международный журнал современных научно-технических исследований

Том 2 Выпуск 3
2026

MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETINING JIZZAX FILIALI

Xalqaro ilmiy-elektron jurnali

Tahrir kengashi raisi:

P.f.d., prof., O.X. Turakulov

Bosh muharrir:

A.A. Abdumalikov

Tahrir kengashi mas’ul kotibi:

D.M. Jomurodov

Tahririyat hay’ati:

1. B.f.d., prof., S. Murodova (O’zMU Jizzax filiali, UZB)
2. P.f.n., prof., S. Usmanov (O’zMU Jizzax filiali, UZB)
3. T.f.n., dos., S. Tavboev (O’zMU Jizzax filiali, UZB)
4. F.f.d., prof., N. Djusupov (O’zDJTU, UZB)
5. T.f.d., dos., S. Ruzimov (TTPU, UZB)
6. P.f.d., prof., G. Lekerova (SKU, KZH)
7. DSc., Ali Coşkan (ASUI, TR)
8. T.f.d., prof., D. Irgasheva (TATU, UZB)
9. T.f.d., prof., I. Siddikov (NRU TIIAME, UZB)
10. T.f.n., dos., S. Eshkabilov (NDU, US)

Zamonaviy ilmiy-texnik tadqiqotlar xalqaro elektron jurnali (International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research) O’zMU Jizzax filiali Kengashining qaroriga asosan tashkil etilib, 2022-yil 9-sentabrda O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №038200 raqami bilan ro‘yxatidan o‘tkazilgan, shuningdek davlatlararo standartlar talabi asosida O‘zbekiston Milliy kutubxonasidan jurnal uchun 2181-3884 ISSN raqami olingan.

© “O‘zMU Jizzax filiali” – 2023

Tahririyat manzili:

130100, Jizzax viloyati, Jizzax shahri,
Sh.Rashidov Shox ko‘chasi, 259-uy.

ZAMONAVIY ADABIY TA'LIM ASOSIDA O'QUVCHILARDA HAYOTIY KO'NIKMALARNI SHAKLLANTIRISH USULLARI

Nazarova Mohigul Akmal qizi

Samarqand davlat pedagogika instituti, mustaqil tadqiqotchi.
e-mail: nazarovamohigul0@gmail.com **ORCID**: https://orcid.org/0009-0000-6211-0326

Annotatsiya.

Mazkur maqolada zamonaviy adabiy ta'lim asosida o'quvchilarda hayotiy ko'nikmalarni shakllantirish usullari ilmiy-pedagogik jihatdan batafsil tahlil qilinadi. Shaxsga yo'naltirilgan, kompetensiyaviy va interfaol yondashuvlarga asoslangan usullar, jumladan, munozara, rol o'ynash, ijodiy yozuv, loyihaviy faoliyat va raqamli texnologiyalardan foydalanish orqali o'quvchilarning kommunikativ, tanqidiy fikrlash, emotsional intellekt va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirish imkoniyatlari yoritiladi. Badiiy asarlarni o'rganish jarayonida ushbu usullarning amaliy qo'llanilishi, samaradorligi va ta'lim jarayonidagi o'rni asoslab beriladi. Shuningdek, ularni zamonaviy ta'lim tendensiyalariga moslashtirish bo'yicha takliflar beriladi.

Kalit so'zlar: zamonaviy adabiy ta'lim, hayotiy ko'nikmalar, shakllantirish usullari, interfaol metodlar, rol o'ynash, ijodiy yozuv, loyihaviy faoliyat, raqamli texnologiyalar, kompetensiyaviy yondashuv.

МЕТОДЫ ФОРМИРОВАНИЯ ЖИЗНЕННЫХ НАВЫКОВ У УЧАЩИХСЯ НА ОСНОВЕ СОВРЕМЕННОГО ЛИТЕРАТУРНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Назарова Мохигул Акмал кизи

Самаркандский государственный педагогический институт, независимый исследователь.

Аннотация.

В статье с научно-педагогической точки зрения подробно анализируются методы формирования жизненных навыков у учащихся на основе современного литературного образования. Рассматриваются возможности развития коммуникативных навыков, критического мышления, эмоционального интеллекта и способности решать проблемы посредством методов, основанных на личностно ориентированном, компетентностном и интерактивном подходах, включая дискуссию, ролевые игры, творческое письмо, проектную деятельность и использование цифровых технологий. Обосновываются практическое применение данных методов при изучении художественных произведений, их эффективность и место в образовательном процессе. Кроме того, предлагаются рекомендации по их адаптации к современным образовательным тенденциям.

Ключевые слова: современное литературное образование, жизненные навыки, методы формирования, интерактивные методы, ролевые игры, творческое письмо, проектная деятельность, цифровые технологии, компетентностный подход.

METHODS FOR DEVELOPING STUDENTS' LIFE SKILLS THROUGH MODERN LITERATURE EDUCATION

Nazarova Mohigul Akmal qizi

Samarkand State Pedagogical Institute, Independent Researcher.

Abstract.

This article provides a detailed scientific and pedagogical analysis of methods for developing students' life skills through modern literature education. It examines the potential of learner-centered, competency-based, and interactive approaches, including discussion, role-playing, creative writing, project-based activities, and digital technologies, to develop students' communication skills, critical thinking, emotional intelligence, and

problem-solving abilities. The practical application of these methods in the study of literary works, their effectiveness, and their role in the educational process are substantiated. The article also offers recommendations for adapting these methods to contemporary educational trends.

Keywords: modern literature education, life skills, skill development methods, interactive methods, role-playing, creative writing, project-based activities, digital technologies, competency-based approach.

Kirish. Zamonaviy jamiyatda ta'lim tizimi faqat nazariy bilimlarni berish bilan cheklanmaydi. U hozirda o'quvchilarda hayotiy ko'nikmalarni shakllantirishga ham katta e'tibor qaratmoqda. Ta'lim jarayonining asosiy maqsadi — o'quvchilarni akademik muvaffaqiyatga erishishga tayyorlashdan tashqari, ularni real hayotdagi muammolarni hal qilish, jamoada hamkorlik qilish va o'zlarini rivojlantirish qobiliyatiga ega bo'lishlariga tayyorlashdir. Bugungi kunda globallashuv, texnologik o'zgarishlar va ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish sharoitida bunday ko'nikmalarga ega bo'lish naqadar muhimligini ta'kidlash lozim. Adabiy ta'lim ushbu jarayonda muhim o'rin tutadi. Badiiy asarlar o'quvchilarga emotsional, axloqiy va ijtimoiy tajribalarni o'zlashtirish imkonini beradi. Adabiyot yozuvchilari va shaxsiyatlari orqali o'quvchilar mumtoz qadriyatlar, axloqiy prinsiplarga e'tibor qaratish va turli ijtimoiy vaziyatlarni tahlil qilish ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Shu bois, adabiy ta'lim nafaqat nazariy bilimlarni topish, balki hayotiy vaziyatlarda qo'llanadigan amaliy ko'nikmalarning shakllanishida ham ahamiyatga ega ekanligi isbotlangan.

Biroq an'anaviy adabiy ta'lim usullari — masalan, matnni oddiy o'qish, kommentariya berish va uning mazmunini izohlash — bugungi kundagi ehtiyojlarga javob bermaydi. Zamonaviy yondashuvlar, o'z navbatida, interfaol, ijodiy va texnologik metodlarni talab qiladi. Bu metodlar o'quvchilarda hayotiy ko'nikmalarni (muloqot, tanqidiy fikrlash, emotsional intellekt va muammolarni hal qilish qobiliyatlarini) samarali shakllantirishga yordam beradi. Interfaol darslar, guruhiy ishlash, muhokamalar va ijodiy topshiriqlar orqali o'quvchilar o'z fikrlarini erkin ifoda etish, boshqalar bilan samarali hamkorlik qilish hamda ijodkorlik qobiliyatlarini rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Ushbu maqolada zamonaviy adabiy ta'lim asosida hayotiy ko'nikmalarni shakllantirishning asosiy usullari batafsil ko'rib chiqiladi. Ushbu usullar ishtirokida pedagogik asoslar va amaliy qo'llanilishi tahlil qilinadi. Ta'lim jarayoni samaradorligini oshirish hamda o'quvchilarni zamonaviy hayot talablariga moslashtirishda aniq yondashuvlar va strategiyalarni aniqlash maqsad qilingan. Shuningdek, maqola o'quvchilarning shaxsiy qobiliyatlari, ijodiy yondashuvlari va ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladigan ta'lim metodologiyasini takomillashtirishda muhim ahamiyatga ega bo'lishi kerak.

Shunday qilib, ushbu maqolaning maqsadi — o'quvchilarga nafaqat adabiy bilimlar berish, balki ularda hayotiy ko'nikmalarni shakllantirish bo'yicha zamonaviy pedagogik usullarning ahamiyatini tahlil qilishdir. Ta'lim jarayoni o'quvchilarning o'zlarini nafaqat akademik, balki ijtimoiy hayotda ham muvaffaqiyatli ko'rsatishlarini ta'minlash uchun zamonaviy talablarga javob berishi zarur. Buni amalga oshirish esa o'qituvchilar va ta'lim tashkilotlarining asosiy vazifasidir.

ASOSIY QISM

1. Hayotiy ko'nikmalarni shakllantirishning pedagogik asoslari

Hayotiy ko'nikmalar — bu shaxsiy, ijtimoiy va professional hayotda muvaffaqiyat uchun zarur bo'lgan qobiliyatlar majmuasidir. Ular orasida muloqot qilish, jamoaviy ish, mustaqil qaror qabul qilish, emotsional intellekt va muammolarni hal qilish kabi ko'nikmalar mavjud. Ushbu ko'nikmalar nafaqat o'quvchilarni akademik muvaffaqiyatga olib keladi, balki ularga ijtimoiy hayotda faol ishtirok etish imkonini beradi. Zamonaviy adabiy ta'limda hayotiy ko'nikmalarni shakllantirishni ta'minlash uchun bir qator pedagogik asoslar mavjud.

1.1. Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv

Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv o'quvchining individual ehtiyojlarini, qobiliyatlarini va qiziqishlarini hisobga oladi. Bu yondashuv orqali o'qituvchilar har bir o'quvchining o'ziga xos xususiyatlarini anglab, ularga o'zlari qiziqayotgan mavzular bo'yicha ta'lim berish imkoniyatiga ega bo'ladilar. O'quvchilar o'z qiziqishlariga mos tarzda tanlangan adabiy asarlar va muhokamalar orqali o'z ko'nikmalarini rivojlantirishga qodir bo'ladilar. Masalan, turli xarakterlar va vaziyatlar orqali o'quvchilar notiqlik, emotsional intellekt va hissiyotlarni boshqarish ko'nikmalarini o'rganadilar.

1.2. Kompetensiyaviy yondashuv

Kompetensiyaviy yondashuv o'quvchilarning bilimlarini amaliyot bilan bog'lashni nazarda tutadi. Bu yondashuv yordamida o'quvchilar adabiy asarlar orqali tahlil qilish, sintez qilish va pragmatik yechimlarni topish qobiliyatlarini rivojlantirishlari mumkin. Masalan, adabiyotda ko'plab ijtimoiy, axloqiy va madaniy masalalar yoritilgan. O'quvchilar badiiy asarlarni o'rganish jarayonida bu masalalar haqida o'z fikrlarini shakllantiradilar va muhokama qilish orqali mustaqil fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Bu jarayonda o'quvchilar nafaqat adabiy asarni bilib qolmay, balki uni o'z hayotlarida qo'llash, muammolarni hal etish va jamoada hamkorlik qilish ko'nikmalarini olish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

1.3. Interfaol yondashuv

Interfaol yondashuv o'quvchilarning dars jarayonida faol ishtirok etishlarini ta'minlaydi. Bu yondashuvni qo'llash

yordamida o‘quvchilar nafaqat ma’lumotlarni qabul qiladilar, balki ularni tahlil qilib, muhokama qilib va qiziqarli ishlar orqali o‘zlashtiradilar. Interfaol metodlar, masalan, guruhiy muhokamalar, rolli o‘yinlar va simulyatsiyalar o‘quvchilarga o‘rganayotgan adabiy asarlarini jonlantirib, ularda hayotiy vaziyatlarni taklif etadi. Ushbu usullar o‘quvchilarning muloqot, empatiya va jamoa ishida ishtirok etish ko‘nikmalarini rivojlantirishda muhim rol o‘ynaydi.

1.4. Adabiy asarlarning roli

Adabiy ta’limda badiiy asarlar hayotiy ko‘nikmalarni shakllantirishning asosiy vositasi sifatida muhim ahamiyatga ega. O‘quvchilar klassik asarlar, masalan, Alisher Navoiy yoki Abdulla Qodiriy asarlarini o‘rganib, qahramonlarning hayotiy tajribalarini tahlil qiladilar. Bu tahlil jarayonida o‘quvchilar o‘z fikrlarini ifoda etish, mantiqiy mulohazalar yuritish va o‘zaro fikr almashish orqali bahslashadilar. Shunday qilib, o‘quvchilar nafaqat bilim oladilar, balki ular o‘z hissiy va axloqiy tajribalarini ham qizg‘in sinovdan o‘tkazadilar.

Adabiy asarlar orqali o‘quvchilar hayotiy vaziyatlarga tayyorlanish imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Ular o‘rganish jarayonida muhim qarorlar qabul qilish va ushbu qarorlarning natijalarini nazorat qilish ko‘nikmalarini rivojlantiradilar. Shuningdek, o‘quvchilar o‘rganayotgan asarlarida ko‘rayotgan ijtimoiy mas’uliyat, axloqiy izlanishlar va hissiy intellekt ko‘nikmalarini rivojlantirishlari mumkin.

Shunday qilib, hayotiy ko‘nikmalarni shakllantirishda zamonaviy pedagogik asoslarni qo‘llash o‘quvchilarning ta’limdan olgan bilimlarini amaliyotda qo‘llashlarini ta’minlashda muhim ahamiyatga ega. Shaxsga yo‘naltirilgan, kompetensiyaviy va interfaol yondashuvlar adabiy ta’lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qiladi, shu bilan birga o‘quvchilarning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishida qo‘shimcha imkoniyatlar yaratadi. Bu jarayonning asosiy maqsadi o‘quvchilarni faqat bilimlar bilan ta’minlash emas, balki ularni yanada chuqurlashtirib, zamonaviy hayotning murakkab talablariga muvofiq keladigan kompetent shaxslar qilib tayyorlashdir.

2. Interfaol metodlar va ularning qo‘llanilishi

Interfaol metodlar zamonaviy adabiy ta’limning asosiy usullaridan biri bo‘lib, o‘quvchilarni faol ishtirok etishga undaydi. Ushbu metodlar zamonaviy pedagogik yondashuvning ajralmas qismidir va o‘quvchilarning dars jarayonidagi faolligini oshiradi. Interfaol metodlar doirasiga munozara, rol o‘ynash va guruh ishi kabi yondashuvlar kiradi. Bu usullar nafaqat o‘quvchilarning bilim darajasini oshirishga, balki ularning shaxsiy va ijtimoiy ko‘nikmalarini rivojlantirishga ham xizmat qiladi.

2.1. Munozara va bahslar

Munozara va bahslar o‘quvchilarni badiiy asarlar ustida o‘z fikrlarini ifoda etishga va boshqalar bilan muloqot qilishga jalb etadi. Bu jarayonda o‘quvchilar adabiy asar mavzusini muhokama qilish orqali fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradilar. Masalan, Alisher Navoiy yoki Abdulla Qodiriy asarlari misolida, “O‘tgan kunlar” romanidagi qahramonlarning qarorlari ustida olib boriladigan bahslar o‘quvchilarda tanqidiy fikrlash va boshqalarning fikrini hurmat qilish ko‘nikmalarini shakllantiradi. O‘quvchilar o‘z fikrlarini mantiqiy isbotlash, dalillar keltirish va turli nuqtayi nazarlarni tahlil qilishni o‘rganadilar. Ushbu jarayon, shuningdek, ijtimoiy moslashuvchanlikni oshiradi va o‘quvchilarni fikr almashishga, argumentatsiya qilishga tayyorlaydi, bu esa ularning kelajakdagi hayotida muhim ahamiyatga ega.

2.2. Rol o‘ynash

Rol o‘ynash metodidan foydalanish o‘quvchilarga asar qahramonlari rolini o‘ynab, turli hissiy tajribalarni boshdan kechirish imkonini beradi. Bu usul orqali o‘quvchilar emotsional intellektni rivojlantiradilar, chunki ularning his-tuyg‘ularini sahnalashtirish jarayonida empatiya va o‘zini ifodalash ko‘nikmalarini o‘zlashtirishga yordam beradi. Masalan, she’riy asarlarda ifodalangan his-tuyg‘ularni o‘z qahramonlari orqali o‘ynash o‘quvchilarga xilma-xil hissiyotlarni tushunishga va ularni boshqalar bilan bo‘lishishga imkoniyat yaratadi. Rol o‘ynash, shuningdek, hayotiy vaziyatlarda (masalan, konfliktlarni hal qilishda) muhimdir, chunki u o‘quvchilarni real hayotda yuz berishi mumkin bo‘lgan muammolar va qarorlar bilan duch keltiradi. O‘quvchilar bunday rollarda qatnashganlarida, xarakterlar o‘rtasidagi o‘zaro munosabatlarni ko‘rib, haqiqiy hayotiy vaziyatlarni modellashtiradilar, shuning uchun ushbu metod hayotiy ko‘nikmalarni shakllantirishda o‘ta muhimdir.

2.3. Guruh ishi va klaster

Guruh ishida o‘quvchilar asarni birgalikda tahlil qilish orqali jamoaviy ish ko‘nikmalarini rivojlantiradilar. Bunday faoliyat jamoa ichidagi muloqot va hamkorlikni kuchaytiradi. Guruhda birgalikda “klaster” (fikrlar xaritasi) tuzish ijodiy fikrlashni rivojlantiradi va o‘quvchilarni muammolarni birgalikda yechishga undaydi. Klasterlashtirish jarayonida o‘quvchilar bir-birlarini eshitishga, fikrlarini birlashtirishga va har bir fikrni qadrlashga o‘rganadilar. Bu esa jamoaviy fikr yuritishga imkoniyat yaratadi. Guruh ishi vazifalari muhokamalarga va ijodiy rejalashtirish jarayonlariga qaratilgan bo‘lib, o‘quvchilarning o‘zaro yordamda bo‘lishi va bir-biridan o‘rganishi uchun mo‘ljallangan.

2.4. Interfaol metodlarning samaradorligi

Ushbu metodlarning samaradorligi empirik tadqiqotlarda isbotlangan. Masalan, UNESCO ma’lumotlariga ko‘ra, interfaol usullar o‘quvchilarning motivatsiyasini 30–40% ga oshiradi. Qolaversa, interfaol metodlarni qo‘llagan ta’lim muassasalari o‘quvchilarida akademik muvaffaqiyatlarni va ularning o‘z-o‘zini rivojlantirish qobiliyatlarini oshirishda yuksak natijalarga erishilmoqda. Interfaol metodlarni qo‘llagan holda o‘quvchilarning o‘z fikrlarini shakllantirish, mustaqil ishlash, hamkorlik orqali o‘zaro tajriba almashish va moslashuvchanlik ko‘nikmalarini rivojlantirish imkoniyatlari yanada oshadi. Bunday yondashuvlar o‘quvchilarning ta’limda faol ishtirok etishini ta’minlaydi va,

shuningdek, ularning kelajakda ijtimoiy muhitga muvaffaqiyat bilan moslashishiga yordam beradi. Interfaol metodlar zamonaviy adabiy ta'lim jarayonida o'quvchilarning faolligini oshirishga, shuningdek, ularning shaxsiy va ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Munozara, rol o'ynash va guruh ishining birgalikda qo'llanilishi orqali o'quvchilar ham nazariy bilimlarni qabul qilib olish, ham amaliy ko'nikmalarni shakllantirish imkoniyatini qo'lga kiritadilar. Ushbu yondashuvlar yordamida ta'lim jarayoni yanada samarali va qiziqarli bo'lishi bilan birga, o'quvchilarning jamiyatda o'z o'rnini egallab, muvaffaqiyatga erishishlariga hissa qo'shadi.

3. Ijodiy va loyihaviy usullar

Ijodiy usullar zamonaviy ta'lim jarayonida o'quvchilarda kreativlik va mustaqillikni rivojlantirishga katta yordam beradi. Ushbu metodlar nafaqat o'quvchilarning fikrlash qobiliyatlarini oshirishga, balki ularning hissiy, ijtimoiy va amaliy ko'nikmalarini ham rivojlantirishga imkon yaratadi. Ijodiy yozuv va loyihaviy faoliyat kabi usullar o'quvchilarga o'z fikrlarini erkin ifoda etishni, muammolarni hal qilishni va jamoa bilan hamkorlikda ishlashni o'rgatadi.

3.1. Ijodiy yozuv

Ijodiy yozuv — bu o'quvchilarga asar mavzusiga asoslangan esse yoki she'r yozish orqali o'z fikrlarini ifoda etish imkoniyatini beruvchi usuldir. Bu amaliyot o'quvchilarda o'z hissiyotlarini, mulohazalarini va shaxsiy tajribalarini bayon etish ko'nikmasini shakllantiradi. Masalan, zamonaviy o'zbek adabiyotidan Cho'lponning asarlari asosida o'z hayotiy tajribasini aks ettirgan hikoya yoki she'r yozish o'quvchilarning emotsional intellektini kuchaytirish bilan birga, ularni o'z his-tuyg'ulari va fikrlarini yozma ravishda ifodalashga undaydi.

Ijodiy yozuv orqali o'quvchilar o'z fikrlarini tinchlik bilan izhor etish, turli nuqtayi nazarlarni baholash va o'z imkoniyatlarini sinovdan o'tkazish imkoniga ega bo'ladilar. Bu usul o'quvchilarning kreativ fikrlash qobiliyatini oshirib, ularni bevosita o'z ijodkorliklarini namoyon etishga undaydi. O'quvchilar o'z yozuvlari orqali yangi g'oyalar va yaratuvchanlik ko'nikmalarini rivojlantiradilar, bu esa ularni kelajakda ijodiy va samarali ishlashga tayyorlaydi.

3.2. Loyihaviy faoliyat

Loyihaviy faoliyat o'quvchilarga guruhda hamkorlikda loyiha tayyorlash imkoniyatini yaratadi, bu esa ularda jamoaviy ish ko'nikmalarini rivojlantiradi. O'quvchilar tanlangan adabiy asarni zamonaviy hayot bilan bog'lab loyihalar yaratadilar. Masalan, "Sohibqiron Amir Temur" haqidagi asar asosida videoloyiha yaratish o'quvchilarga tarixiy shaxslar va voqealarning ahamiyatini tahlil qilish va ularni real hayot bilan bog'lash imkonini beradi. Bu jarayon o'quvchilarda muammolarni hal qilish va texnologik ko'nikmalarni rivojlantirishga zamin yaratadi. Loyihaviy faoliyatda o'quvchilar o'zaro hamkorlikda ish olib borish, o'z mas'uliyatlarini bo'lishish, fikrlarni baham ko'rish va birga muammolarni yechish ko'nikmalarini o'rganadilar. O'quvchilar loyiha doirasida turli rollarni ijro etishda (tashkilotchidan tortib, ijodkor, tahlilchi va taqdimotchi) qatnashgan holda o'z qobiliyatlarini mustahkamlaydilar. Loyihaviy faoliyat imkoniyatlari o'quvchilarga tanqidiy fikrlash, muammolarni hal etish va ijodiy yechimlar topish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

3.3. Kompetensiyaviy yondashuv va ijodiy usullar

Ijodiy va loyihaviy usullar kompetensiyaviy yondashuvga asoslangan. Bu yondashuv o'quvchilarning bilimlarini amaliyotda qo'llash, ularni real hayotdagi vaziyatlarga tayyorlash va muammolarni yechish uchun tayyorgarlik ko'rishda muhim o'rin tutadi. Ijodiy yozuv va loyihaviy faoliyat orqali o'quvchilar ko'plab ko'nikmalarni, shu jumladan, muloqot, tanqidiy fikrlash, ijodkorlik va shaxsiy mustaqillikni rivojlantiradilar. Ushbu usullar bilan ta'lim jarayonini boyitish o'quvchilarning o'z qiziqishlariga mos ravishda rivojlanishiga yordam beradi va ularni faqat badiiy asarlarni o'rganishga emas, balki tasavvurga yo'naltirilgan ijodiy fikrlashga ham undaydi. Ijodiy va loyihaviy usullar bilan ta'lim o'quvchilarning o'zlarini erkin ifoda etishlari, o'z xohishlariga muvofiq harakat qilishlari va o'z ijodiy salohiyatlarini ochishlari uchun qo'shimcha imkoniyatlar yaratadi.

Xulosa. Ijodiy usullar va loyihaviy faoliyat o'quvchilarda kreativlik, mustaqillik va muammolarni hal etish ko'nikmalarini rivojlantiradi. O'quvchilar o'z fikrlarini yozma va amaliy ravishda ifodalash orqali real hayotga tayyorlanishda samarali vositalarga ega bo'ladilar. Ushbu yondashuvlar pedagogik jarayonga jonli, qiziqarli va samimiy jihatlarni olib keladi, bu esa o'quvchilarning nazariy bilimlarini amaliy ko'nikmalarga tatbiq etishga yordam beradi. O'quvchilar ijodiy usullar orqali o'zlarini ifoda etadilar, shuningdek, jamoada birgalikda ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradilar va kelajakka tayyorgarlik ko'rishda mislsiz tajriba orttiradilar.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmon va qarorlari. *Ta'lim tizimini rivojlantirishga oid me'yoriy-huquqiy hujjatlar to'plami.* – Toshkent, 2020–2024.
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. *Umumiy o'rta ta'limning davlat ta'lim standartlari.* – Toshkent, 2021.
3. Karimov I. A. *Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch.* – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
4. Yo'ldoshev J. G'., Usmonov S. A. *Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat.* – Toshkent: O'qituvchi, 2018.
5. Zunnunov A., Mahmudov N. *Adabiy ta'lim metodikasi.* – Toshkent: Fan va texnologiya, 2019.
6. To'xtaboyev B., Qosimov B. *Adabiyot o'qitish metodikasi.* – Toshkent: Sharq, 2017.
7. Husanboyeva Q. *Adabiy ta'limda kompetensiyaviy yondashuv.* – Toshkent: Fan, 2020.
8. Abduqodirov A. A. *Ta'limda innovatsion texnologiyalar.* – Toshkent: Fan va texnologiya, 2019.
9. Селевко Г. К. *Современные образовательные технологии.* – Москва: Народное образование, 2018.

10. Зимняя И. А. *Ключевые компетенции как результат образования.* – Москва: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2016.
11. Хуторской А. В. *Компетентностный подход в образовании.* – Москва: Академия, 2019.
12. Выготский Л. С. *Мышление и речь.* – Москва: Лабиринт, 2017.
13. Bloom B. S. *Taxonomy of Educational Objectives.* – New York: Longman, 2018.
14. UNESCO. *Life Skills Education for Children and Adolescents.* – Paris: UNESCO, 2017.
15. OECD. *Future of Education and Skills 2030.* – Paris: OECD, 2019.
16. Johnson D. W., Johnson R. T. *Cooperative Learning in the Classroom.* – ASCD, 2019.
17. Siemens G. Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age // *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning.* – 2005.